

**Az Egyenlő Bánásmód Tanácsadó Testület
288/4/2010. (VI. 21.) TT. sz. állásfoglalása**

az európai uniós jog hatályosulásával kapcsolatos kérdésekről

Elképzelhető, hogy valamely irányelvet a tagállam a határidőig nem, vagy nem megfelelően ültet át, azaz kollízió jön létre az uniós jogi szabályozás és a hazai normák között. Az uniós jog elsőbbsége elvének lényege, hogy az uniós jogba ütköző hazai jogszabály helyett az uniós normát kell alkalmazni, ha az uniós jog valamely normája és a tagállam nemzeti joga ellentétes. Félre kell tehát tenni a nemzeti normát, és a döntést az uniós jogra kell alapítani. A nemzeti jogszabály ettől nem válik érvénytelenné, csupán az adott esetben nem alkalmazható.

Az uniós jog elsőbbségének elve csak akkor alkalmazható, ha az uniós jog felhívható a nemzeti bíróság előtt. Ezt a kérdést érinti a közvetlen hatály elve, melynek lényege, hogy a magánszemélyek az uniós jogra nemzeti bíróságaik előtt közvetlenül hivatkozhatnak, és kérhetik, hogy a nemzeti bíróság döntését az uniós jogra alapozza. Az Európai Unió Bírósága szerint a diszkrimináció elleni fellépést szolgáló irányelvek alkalmazhatók mindazokban az esetekben, amikor az irányelvek nem megfelelő vagy késedelmes átültetése miatt az átültetési határidő leteltét követően a magyar jog nincs összhangban az irányelvben megjelenő uniós normával, akkor is, ha a jogvita magánfelek között folyik.

Amennyiben valamely nemzeti bíróság bizonytalan az uniós jog tartalmának értelmezésében, lehetősége, illetve kötelezettsége van arra, hogy úgynevezett előzetes kérdést intézzon az Európai Unió Bíróságához. Az Egyenlő Bánásmód Hatóságot is megilleti az a jog, illetve terheli az a kötelezettség, hogy amennyiben egy előtte folyamatban lévő ügy eldöntéséhez a közösségi jog értelmezése szükséges, úgy eljárásának felfüggesztése mellett, előzetes kérdést intézzon az Európai Unió Bíróságához.

1. Az európai uniós normák sajátosságairól

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 19. cikke értelmében a tagállamok által az Unióra átruházott hatáskörök keretén belül az uniós intézmények megfelelő intézkedéseket tehetnek a nem, faji vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékonyságon, koron vagy szexuális irányultságon alapuló megkülönböztetés leküzdésére.

Az intézkedések formáját az EUMSZ 288. cikke határozza meg, amely szerint az uniós intézmények az Unió hatásköreinek gyakorlása érdekében rendeleteket, irányelveket, határozatokat, ajánlásokat és véleményeket fogadnak el.

Ezek az úgynevezett másodlagos uniós normák (elsődleges normáknak az uniót létrehozó és működését meghatározó szerződéseket nevezzük) eltérő jogi természettel bírnak. A rendelet általános hatályú – azaz mindenkire egyaránt vonatkozó – norma. Teljes egészében kötelező és közvetlenül – azaz tagállami aktus nélkül – alkalmazandó valamennyi tagállamban. Az irányelv ezzel szemben – a tagállami jogrendszerek harmonizációja érdekében – csak az

elérendő célokat illetően kötelező minden címzett tagállamra, azonban a forma és az eszközök megválasztását a nemzeti hatóságokra hagyja.

Az irányelv tehát meghatároz egy bizonyos célt, elérendő, kívánatos állapotot, a tagállamra bízza azonban a megvalósítás módját, tehát azt, hogy e cél elérésére vonatkozó kötelezettségének a tagállam milyen jogi megoldással tesz eleget. Mivel az irányelvnek ez az úgynevezett „átültetése”, azaz a kapcsolódó jogalkotási feladatok elvégzése (rendeletek, törvények elfogadása, a meglévő normák hatályon kívül helyezése) értelemszerűen időt vesz igénybe, az irányelvek meghatároznak egy bizonyos határidőt, amelyen belül a tagállamnak az átültetési kötelezettséget teljesíteni kell.

Az uniós antidiszkriminációs joganyag legnagyobb része irányelvek formájában jött létre (bár az elsődleges normák is tartalmazzák, illetve tartalmaztak az egyenlő bánásmóddal összefüggő rendelkezéseket, így például a férfiak és nők egyenlőségével kapcsolatban a munkavállalás tekintetében). Ezek az irányelvek vezettek be olyan fogalmakat, intézményeket, amelyek a magyar diszkrimináció-ellenes joganyagban is speciális meghatározó elemei, így például a közvetett hátrányos megkülönböztetés, a zaklatás fogalmát, vagy a megosztott bizonyítási teher intézményét.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (Ebkvt.) 65. §-a felsorolja, hogy rendelkezései mely irányelvek átültetésére irányulnak. Ezek az alábbiak:

- a) a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőekkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- b) a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőekkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
- c) a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőekkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról,
- d) a Tanács 86/613/EGK irányelve valamely tevékenységet, beleértve a mezőgazdaságot, önálló vállalkozást folytató férfiakkal és nőkkel való egyenlő bánásmód elvének alkalmazásáról, valamint az önálló vállalkozó nők terhességi és anyasági védelméről,
- e) a Tanács 97/80/EK irányelve a bizonyítási kötelezettségről a nemi hovatartozás alapján történő diszkriminációs esetekben,
- f) a Tanács 2000/43/EK irányelve a személyek közötti, faji vagy etnikai származásra való tekintet nélküli egyenlő bánásmód elvének végrehajtásáról,
- g) a Tanács 2000/78/EK irányelve a foglalkoztatási és munkahelyi egyenlő bánásmód általános kereteinek a létrehozásáról,
- h) a Tanács 2004/113/EK irányelve a nők és férfiak közötti egyenlő bánásmód elvének az árukhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáférés, valamint azok értékesítése, illetve nyújtása tekintetében történő végrehajtásáról.

A férfiak és nők közötti esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatás és munkavégzés területén történő megvalósításáról szóló 2006/54/EK irányelv 34. cikke 2009. augusztus 15-i hatállyal hatályon kívül helyezte a 75/117/EGK, a 76/207/EGK, a 86/378/EGK és a 97/80/EK irányelveket, a tagállamok nemzeti jogukba való átültetéssel kapcsolatos kötelezettségeinek sérelme nélkül.

2. Az uniós jog hatályosulását biztosító elvek

Elképzelhető, hogy valamely irányelvet valamely tagállam a határidőig nem, vagy nem az uniós intézmények szándékainak megfelelően ültet át, azaz kollízió jön létre az uniós jogi szabályozás és a hazai normák között. A megválaszolandó kérdés, hogy ilyen esetekben a hazai jogalkalmazók figyelembe vehetik-e az uniós jogot, alapíthatják-e döntésüket az irányelvben foglaltakra.

E probléma vizsgálatához mindenekelőtt az uniós jog érvényesítésének két kulcsfogalmát, a közvetlen hatályt és a közösségi jog elsőbbségét kell tisztázni. Az uniós jog érvényesítésének modellje az érintett egyének fellépésén alapul. Ennek biztosítása érdekében forrott ki a közösségi jog elsőbbségének elve, valamint a közvetlen és a közvetett hatály koncepciója az uniós jog értelmezésére kizárólagosan jogosult Európai Bíróság (jelenlegi nevén: Európai Unió Bírósága) esetjogában.

A *közösségi (a jelenlegi terminológia szerint: uniós) jog elsőbbsége elvének* lényege, hogy amennyiben a közösségi jog valamely normája és a tagállam nemzeti joga ellentétes, a bíróságok a közösségi jogba ütköző hazai jogszabály helyett a közösségi normát kötelesek alkalmazni (akkor is, ha a közösségi szabállyal ellentétes hazai normát később alkották). Az elvet legteljesebb formájában az úgynevezett *Simmenthal-esetben* fejtette ki a Bíróság,¹ amelyben kimondta azt is: a nemzeti bíróságoknak nem szabad arra várniuk, hogy a nemzeti jog szerint erre feljogosított szerv (a konkrét ügyben az olasz alkotmánybíróság) hatálytalanítsa a közösségi jogba ütköző nemzeti szabályt, hanem egyszerűen félre kell tenniük a nemzeti normát, és döntésüket a közösségi jogra kell alapítaniuk. A nemzeti jogszabály egyébként ettől nem válik érvénytelenné, csupán az adott esetben (és más, a közösségi jog hatálya alá tartozó esetekben) nem alkalmazható.

A közösségi jog elsőbbségének elve azonban nyilvánvalóan csak akkor alkalmazható, ha a közösségi jog felhívható a nemzeti bíróság előtt. Ezt a kérdést érinti a *közvetlen hatály* elve, melynek lényege, hogy a magánszemélyek a közösségi jogra nemzeti bíróságaik előtt közvetlenül hivatkozhatnak, és kérhetik, hogy a nemzeti bíróság döntését a közösségi jogra alapozza. A közvetlen hatály elvét a Bíróság először a Római Szerződés rendelkezéseinek vonatkozásában fektette le, de később kiterjesztette az európai közösség intézményeinek rendeleteire is.

Az irányelvek vonatkozásában azonban bonyolultabb a helyzet. Mivel az irányelvben a közösségi jogalkotó elsősorban a célt határozza meg, a végrehajtás (átültetés) módjáról való döntés, tehát a konkrét jogi szabályozás megalkotása a tagállamok kezében marad, ezért a közösségi jogfejlődés során felmerült a kérdés, hogy lehet-e, és ha igen, milyen módon lehet egy irányelv rendelkezéseire hivatkozni a tagállami bíróság előtt.

Az irányelvek közvetlen hatályát (tehát azt, hogy a felek a hazai bíróságok előtt hivatkozhatnak az irányelvekre) az Európai Bíróság a *Van Duyn*-esetben mondta ki², egyúttal azt a korlátozást is rögzítve, hogy az irányelvek nem egészükben hatályosulnak közvetlenül, hanem rendelkezéseiket egyedileg meg kell vizsgálni, és közvetlen hatálya csak azoknak a normáknak lehet, amelyek kellően világosan és pontosan határozzák meg az egyének jogait.

Későbbi esetjogában a Bíróság tovább pontosította az irányelvek közvetlen hatályának koncepcióját, és az alábbiakat mondta ki.

- Az irányelv csak akkor hatályosul közvetlenül, ha az átültetésére megszabott határidő eredménytelenül eltelt (vagyis az irányelvet ezen időpontig az állam nem, vagy nem

¹ Case 106/77, Amministrazione delle Finanze dello Stato v. Simmenthal SpA

² Case 41/74, Van Duyn v. Home Office

megfelelően ülteti át), ezt megelőzően nem lehet az irányelvi rendelkezéseket a nemzeti bíróság előtt felhívni.³

- Emellett az irányelv csak vertikálisan hatályosul közvetlenül, azaz csak az állammal és az állami szervekkel szemben hivatkozhat rá az egyéni jogkereső, magánszemélyekkel szembeni jogvitájában nem (az irányelveknek nincs tehát úgynevezett horizontális közvetlen hatályuk).⁴
- Ugyanakkor viszont az állami szerv fogalmát a Bíróság jelentősen kiterjesztette, mégpedig minden olyan szerve, amelyet állami intézkedéssel és állami ellenőrzés mellett valamilyen közszolgáltatás ellátására hatalmaztak fel, s amely e célból olyan jogosítványokkal rendelkezik, amelyek meghaladják az egyének közötti jogviszonyokban szokásos felhatalmazások körét.⁵

A diszkrimináció tilalmát érintő irányelvek tekintetében azonban az Európai Bíróság némiképp eltért a fentiekben leírt korábbi joggyakorlatától, és – bár az irányelvek horizontális közvetlen hatályának tilalmát elméletileg fenntartotta – olyan döntést hozott, amelynek értelmében az ilyen irányelvek magánfelek közötti jogvitákban is alkalmazhatók a nemzeti hatóságok által.

A Mangold-esetben⁶ az Európai Bíróságnak arra a kérdésre kellett választ adnia, hogy a német jog azon rendelkezése, amely ellentétben a német munkajog általános szabályaival minden indokolás nélkül lehetővé teszi határozott tartamú munkaszerződés kötését az 52. életévét betöltött személlyel, összhangban van-e a Tanács 2000/78/EK számú, többek között az életkori alapú foglalkoztatási diszkriminációt tiltó irányelvével; és amennyiben nem, úgy az őt ilyen módon foglalkoztató ügyvédi irodával szemben munkaügyi pert indító panaszos hivatkozhat-e a német eljárásban az irányelvre.

Az Európai Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a német megoldás ellentétes az irányelvvvel. Ezután kellett megválaszolnia, hogy két magánszemély jogvitájában féltretehető-e a közösségi joggal ellentétes német szabályozás, amennyiben a vonatkozó közösségi jog egy irányelv rendelkezését jelenti. Az Európai Bíróság az irányelvek horizontális (tehát magánfelek közötti) közvetlen hatályának kizártságát kimondó korábbi gyakorlatát megkerülve, pozitív választ adott a kérdésre. A testület okfejtése azon alapul,⁷ hogy nem az érintett irányelv mondja ki a foglalkoztatási diszkrimináció tilalmát, az csupán arra szolgál, hogy a foglalkoztatás területén és az irányelvben felsorolt négy védett tulajdonság (életkor, fogyatékoság, vallás, szexuális orientáció) vonatkozásában rögzítse a konkrét kereteit egy olyan általánosabb elv, a hátrányos megkülönböztetés tilalma megvalósulásának, amelyet egyfelől maga a Római Szerződés rögzít 3. cikkének (2) bekezdésében⁸ másfelől pedig része a tagállamok közös alkotmányos hagyományainak, valamint a tagállamok részvételével megkötött, és az irányelv preambuluma (4) bekezdésében felsorolt nemzetközi emberi jogi szerződéseknek.⁹

³ Case 148/78, Pubblico Ministero v. Tullio Ratti

⁴ Case 152/84, Marshall v. Southampton and South-West Hampshire Area Health Authority (Teaching)

⁵ Case C-188/89, A. Foster and Others v. British Gas plc

⁶ Case C-144/04, Werner Mangold v. Rüdiger Helm. Az ügy összefoglalója magyarul is megjelent, lásd: Európai Bírósági Ítéletek, 2005. december, III. évfolyam 4. szám, 16–18. o.

⁷ Case C-144/04, Werner Mangold v. Rüdiger Helm, 74. pont

⁸ „A Közösség [...] törekszik az egyenlőtlenségek kiküszöbölésére, valamint a férfiak és nők közötti egyenlőség előmozdítására.”

⁹ Preambulum (4) bekezdés: „Az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata, az Egyesült Nemzetek Szervezetének Egyezménye a Nőkkel Szembeni Hátrányos Megkülönböztetés Minden Formájának Kiküszöböléséről, a Polgári

Ennélfogva az életkori diszkrimináció tilalma a közösségi jog olyan alapvető elvének minősül, amelynek a közösségi hatáskörbe tartozó területeken a vele ellentétes nemzeti joggal szemben magánfelek között is érvényesülnie kell. Az Európai Bíróság értelmezésében tehát itt nem az irányelvnek van horizontális közvetlen hatálya, hanem annak a magában a Római Szerződésben is rögzített jogelvnek, amelynek az irányelv csupán kifejtése, konkretizálása. Az Európai Bíróság ezen az alapon azt az álláspontot foglalta el, hogy a német nemzeti bíróságnak kötelessége az egyén számára az ilyesfajta hátrányos megkülönböztetés ellen nyújtott közösségi jogi védelmet érvényre juttatni abban az esetben is, ha ehhez a közösségi joggal ellentétes nemzeti jog félretétele szükséges.

A Mangold-ügyben vázolt logikát alkalmazva tehát megállapítható, hogy a diszkrimináció elleni fellépést szolgáló irányelvek alkalmazhatók mindazokban az esetekben, amikor az irányelvek nem megfelelő vagy késedelmes átültetése miatt az átültetési határidő leteltét követően a magyar jog nincs összhangban az irányelvben megjelenő közösségi normával – akkor is, ha a jogvita magánfelek között folyik.

3. Az uniós jog hatályosulása a bíróságnak nem minősülő hazai szervek tevékenységében

Amennyiben valamely nemzeti bíróság bizonytalan a közösségi jog tartalmának értelmezésében, lehetősége (illetve kötelezettsége) van arra, hogy ügynevezett előzetes kérdést intézzen az Európai Unió Bíróságához. Az EUMSZ 267. cikke szerint az Európai Unió Bírósága rendelkezik hatáskörrel előzetes döntés meghozatalára a szerződés értelmezését és a közösségi intézmények jogi aktusainak (tehát többek között az irányelveknek) az érvényességét és értelmezését illetően. Ha egy tagállam bírósága előtt ilyen kérdés merül fel, és a bíróság úgy ítéli meg, hogy ítélete meghozatalához szükség van a kérdés előzetes eldöntésére, kérheti az Európai Unió Bíróságát, hogy hozzon ebben a kérdésben döntést. Ha egy tagállam olyan bírósága előtt folyamatban lévő ügyben merül fel ilyen kérdés, amelynek határozatai ellen a nemzeti jog értelmében nincs jogorvoslati lehetőség, e bíróság köteles a Bírósághoz fordulni. Ezzel összhangban lévő rendelkezést tartalmaz a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 155/A. §-a és a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 266. §-a. A vonatkozó normák (úgy az EUMSZ, mint a hazai eljárásjogi szabályok) tehát abból indulnak ki, hogy a kollízió feloldásának elsődleges terepét a bíróságok jelentik.

Ugyanakkor az egyenlő bánásmód elvének érvényesülését közigazgatási eljárások keretében előmozdítani hivatott hazai fórumok (munkaügyi felügyelet, Oktatási Hivatal, Egészségbiztosítási Felügyelet, és mindenekelőtt az Egyenlő Bánásmód Hatóság) tevékenységének figyelembevétele mellett egyértelmű, hogy a hazai és közösségi jogi normák esetleges kollíziója feloldásának szükségessége ezek eljárásaiban is felmerülhet.

Vizsgálni kell tehát egyrészt azt, hogy ezekre a hatóságokra is érvényes-e a közösségi joggal ellentétes hazai jog félretételének és a közösségi jogra alapított döntéshozatalnak a kötelezettsége, másrészt, hogy e hatóságok fordulhatnak-e előzetes kérdéssel az Európai Unió Bíróságához, ha a közösségi jog értelmezésének szükségessége felmerül.

és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya, valamint a Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya, továbbá [...] az Emberi Jogok és Alapvető Szabadságok Védelméről szóló Európai Egyezmény által elismert egyetemes jog az emberek törvény előtti egyenlőséghez és a mindennemű hátrányos megkülönböztetés elleni védelemhez való joga. A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) 111. számú egyezménye megtiltja a hátrányos megkülönböztetést a foglalkoztatás és a munkavégzés minden területén.”

Az első kérdésre egyértelmű igen a válasz. A jogbiztonság és a jogrendszer egységességének elvével teljes mértékben ellentétes lenne, amennyiben a közigazgatási hatóságoknak úgy kellene az uniós normákkal ellentétes döntéseket hozniuk a nem megfelelően harmonizált hazai jogszabályok alapján, hogy tisztában vannak a kollízióval, és azzal is, hogy a bírósági felülvizsgálat során döntésük nem fogja kiállni a törvényesség próbáját, annak megváltoztatása szükségszerűen elkerülhetetlen lesz. A jogrendszer egységességének elvével nem egyeztethető össze, hogy a döntéshozatal különböző szintjein különböző normák érvényesüljenek, a döntéseket különböző (és egymással ellentétes) szabályokra kelljen alapítani.

Az, hogy a tagállami hatóságoknak (és nem csupán a bíróságoknak) érvényesíteniük kell az uniós normákat, következik az Európai Unióról szóló szerződés (EUsz) 4. cikkének (3) bekezdéséből is, amely szerint az Unió és a tagállamok a lojális együttműködés elvének megfelelően kölcsönösen tiszteletben tartják és segítik egymást a Szerződésekből eredő feladatok végrehajtásában. A tagállamok a Szerződésekből, illetve az Unió intézményeinek intézkedéseiből eredő kötelezettségek teljesítésének biztosítása érdekében megteszik a megfelelő általános vagy különös intézkedéseket. A tagállamok segítik az Uniót feladatainak teljesítésében, és tartózkodnak minden olyan intézkedéstől, amely veszélyeztetheti az Unió célkitűzéseinek megvalósítását.

Miután az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítésére hivatott közigazgatási szervek eljárásaikban a Magyar Köztársaságot, mint az Európai Unió tagállamát jelenítik meg, annak nevében fejtik ki közhatalmi tevékenységüket, az uniós jog érvényesítése értelemeszerű kötelezettségük, így nyilvánvaló, hogy az uniós jog elsőbbségét biztosítaniuk kell.

Ugyanez következik a Defrenne-ügyben¹⁰ hozott döntésben megfogalmazott azon elvből is, amely szerint amikor az Európai Gazdasági Közösséget létrehozó Római Szerződésnek a férfiak és nők egyenlő bérezésére vonatkozó 119. cikke a „tagállamokra” telepít kötelezettségeket az egyenlő munkáért járó egyenlő bérezéssel kapcsolatban, akkor az nem csak a tagállamok törvényhozásait érinti, hanem a tagállami cselekvés mindazon megnyilvánulási formáit (így nyilvánvalóan a bíróságok, de egyéb állami szervek tevékenységét is), amelyek hatékonyan hozzájárulhatnak az egyenlő bérezés elvének megvalósulásáért.

Annak a kérdésnek az eldöntéséhez, hogy a diszkrimináció elleni küzdelemben szerepet játszó államigazgatási szervek fordulhatnak-e közvetlenül az Európai Unió Bíróságához, azt kell vizsgálni, hogy ezek az EUsz értelmében minősülhetnek-e bíróságnak. (Ebből a szempontból fontos, hogy míg a szerződés magyar szövege csak bíróságokat említ, addig az angol a „court or tribunal” kifejezést használja, amely bíróságra vagy más, jogvitát eldöntő szervre utal.) Mindenesetre akár a magyar „bíróság”, akár az angol „court or tribunal” kifejezés értelmezését az Európai Unió Bírósága autonóm módon végzi el, tehát az adott szervek tagállami besorolása a Bíróságot nem köti annak megítélésében, hogy terjeszthetnek-e fel előzetes kérdést.

Az Európai Unió Bírósága a Dorsch-ügyben¹¹ foglalta össze, milyen kritériumok fennállása esetén tekint egy tagállami hatóságot bíróságnak. Ezek az alábbiak:

Az adott szervet

- jogszabály hozza létre;
- állandó;
- döntése kötelező;

¹⁰ Case 43/75, Gabrielle Defrenne v. Societe Anonyme Belge De Navigation Aerienne Sabena, 35. pont

¹¹ Case C-54/96, Dorsch Consult Ingenieurgesellschaft mbH v. Bundesbaugesellschaft Berlin mbH

- eljárása felek közötti (*inter pares*) jellegű;
- jogszabályokat alkalmaz (tehát olyan normákat, amelyeket megfelelően közzétesznek és harmadik személyekre nézve is kötelezőek – nem minősülnek ilyenek például azok az ügyrendi szabályok, amelyeket valamely szerv maga fogad el);
- független.

A felügyeleti jogkört gyakorló minisztériumtól való függetlenséggel kapcsolatos garanciák hiánya miatt a diszkrimináció elleni küzdelemben szerepet játszó közigazgatási szervek esetében nem egyértelmű a kérdés megítélése, az azonban kétségtelenül megállapítható, hogy az Egyenlő Bánásmód Hatóság mindezeknek a feltételeknek megfelel. Az EBH-t jogszabály hozta létre, állandó jelleggel működő, független szerv, amely kontradiktórius eljárásban, jogszabályok alapján, kötelező erővel dönti el a felek közötti jogvitákat.

Ebből az következik, hogy az Egyenlő Bánásmód Hatóságot is megilleti az a jog (illetve terheli az a kötelezettség), hogy amennyiben egy előtte folyamatban lévő ügy eldöntéséhez az uniós jog értelmezése szükséges, úgy eljárásának a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 32. §-a szerinti felfüggesztése mellett, előzetes kérdést intézzen az Európai Unió Bíróságához.

Budapest, 2010. június

Dr. Farkas Lilla sk.

Dr. Herczog Mária sk.

Dr. Gyulavári Tamás sk.

Dr. Kádár András Kristóf sk.

Dr. Kárpáti József sk.

Dr. Szigeti György sk.